

EXPUNERE DE MOTIVE

Lege

privind registrul comerțului

Registrul comerțului este o componentă esențială în funcționarea mediului de afaceri: societățile dobândesc personalitate juridică de la înmatriculare, întreprinzătorii individuali pot începe desfășurarea activității numai după înregistrare, actele și faptele cele mai importante din activitatea acestora produc efecte față de terți prin înscriere în registrul comerțului.

În anul 2009 s-a realizat o modificare esențială a procedurii de înregistrare prin înlocuirea controlului judiciar prealabil înregistrării cu un control realizat de oficiul registrului comerțului, a avut efectul pozitiv scontat, conducând la reducerea duratei de realizare a formalităților legate de începerea unei afaceri și de publicitatea actelor și faptelor supuse acestei obligații, pentru protecția terților.

La nivel european, ansamblul normativ unional de funcționare a societăților, inclusiv din perspectiva publicității și transparenței activității acestora, a cunoscut o evoluție constantă, în sensul simplificării și modernizării, pentru a încuraja competitivitatea pieței interne și credibilitatea societăților. Aceste standarde au fost asimilate de legislația românească în materia societară și în practica administrativă, legea registrului comerțului și actele normative secundare și terțiare fiind modificate succesiv în acest scop.

Aceeași tendință de simplificare a formalităților și de reducere a sarcinilor administrative a fost urmată și de legislația privind autorizarea funcționării persoanelor fizice și juridice ce desfășoară activități economice.

La această dată, cadrul normativ incident înregistrării în registrul comerțului și autorizării funcționării persoanelor fizice și juridice ce desfășoară activități economice este cuprinsă în mai multe acte normative, de nivel primar, secundar și terțiar, ceea ce face necesară evaluarea unui demers legislativ de

codificare, sistematizare și corelare. De altfel, în același sens s-a procedat și la nivelul Uniunii Europene, unde, pentru a se crea un instrument normativ ușor de utilizat în materia dreptului societar, au fost codificate toate directivele în domeniul societăților, fiind incluse în acest act normativ unitar (Directiva (UE) 2017/1132 privind anumite aspecte ale dreptului societăților comerciale) și prevederile referitoare la publicitatea societăților.

În 2019, Comisia Europeană a lansat un pachet de modificare a directivei codificate, cu scopul încurajării libertății de circulație a capitalurilor în spațiul Uniunii Europene, prin crearea a unor proceduri unitare de reorganizare transfrontalieră și de transfer al sediului în alt stat membru și prin valorificarea instrumentelor și proceselor digitale la înființarea societăților și pe tot parcursul vieții societare. La data 11 iulie 2019 a fost publicată prima directivă din acest pachet, Directiva (UE) 2019/1151 a Parlamentului European și a Consiliului, care pornind de la constatarea diferențelor semnificative între statele membre în ceea ce privește disponibilitatea unor instrumente online pentru a permite antreprenorilor și societăților să comunice cu autoritățile publice în etapa constituirii societății, dar și pentru comunicarea modificărilor aduse documentelor și informațiilor înregistrate în registrele publice, a stabilit o serie de standarde armonizate pentru a începe o activitate economică mai ușor, mai rapid și mai eficient, din punct de vedere al timpului și costurilor. Termenul de transpunere a prevederilor directivei referitoare la procedurile online de constituire a societăților, înregistrare a sucursalelor, depunere de documente este de 1 august 2021.

În continuarea demersurilor de simplificare a cadrului de reglementare incident la începerea și pentru desfășurarea unei afaceri, prin asigurarea disponibilității unor proceduri eficiente și adaptate provocărilor economico-sociale ale globalizării care, cuplate cu servicii moderne de registrul comerțului, să permită trecerea treptată la digitalizarea comunicării cu autoritățile publice a tuturor categoriilor de operatori economici, prin prezenta lege se transpun soluțiile digitale prevăzute de noua Directivă europeană în materia societăților 2019/1151 - Directiva (UE)2019/1151 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 de modificare a Directivei (UE) 2017/1132, în ceea ce privește utilizarea instrumentelor și a proceselor digitale în contextul dreptului societăților comerciale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L186 din 11.07.2019 - și se propune o abordare unitară a procesului de înregistrare în registrul comerțului. Astfel, legea reunește în conținutul său toate formalitățile și etapele care au ca finalitate înregistrarea în registrul comerțului, dar și aspectele strâns

legate de procedura de înregistrare, cum ar fi noua organizare a competenței de soluționare a cererilor de înregistrare sau regimul de acces al publicului la datele privind profesioniștii înregistrați în registrul comerțului

Principalele obiective pe care prezenta lege le urmărește precum și cele mai importante soluții de reglementare pe care aceasta le propune sunt următoarele:

1. Accesibilitatea online a tuturor formalităților pentru constituirea unei societăți și înregistrarea unei sucursale prin utilizarea mijloacelor de identificare electronică și a mijloacelor electronice de comunicare:

În acest sens, potrivit noii legi:

- actul constitutiv se poate întocmi online, prin completarea unui formular-tip, cu opțiuni predefinite, care va fi disponibil pe pagina de internet a ONRC; actul constitutiv formular-tip sau, după caz, cel individualizat, se semnează de către toți fondatorii sau de reprezentanții acestora cu semnătură electronică calificată;
- cererile de înregistrare și înscrisurile depuse în susținerea acestora întocmite de avocați sau de notari publici se pot semna de către aceștia cu semnătură electronică calificată și se pot transmite prin mijloace electronice;
- procedura de înregistrare a sucursalelor companiilor cu sediul principal într-un stat membru UE se simplifică prin eliminarea documentelor și informațiile ce sunt/vor putea fi obținute/verificate prin sistemul de interconectare a registrelor comerțului – BRIS;
- folosirea unei platforme electronice centrale, ținută de registrul comerțului, pentru publicarea actelor și faptelor înregistrate/menționate/depuse/vizate în/la/de registrul comerțului, Buletinul electronic al registrului comerțului;
- în considerarea interconectării registrelor comerțului din statele membre, se uniformizează efectul înregistrării în toate registrele ca fiind cel de la care actele, faptele persoanelor fizice și juridice înregistrate devin opozabile terților pentru a oferi un punct de referință general atât pentru utilizatorii naționali, cât și pentru cei transfrontalieri;
- certificatele de înmatriculare și certificatele constatatoare vor putea fi emise și în format electronic semnate cu semnătură electronică calificată/sigiliul electronic calificat.

2. Simplificarea procedurii de înregistrare în registrul comerțului pentru a permite depunerea de documente în format electronic, verificarea îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege realizând-se prin comunicarea între autorități și utilizarea informațiilor/documentelor aflate deja la dispoziția acestora.

Astfel, prin noua lege se elimină:

- cerința de efectuare a vărsământului aportului la capitalul social al SRL-urilor la momentul constituirii; proiectul prevede o etapizare, ulterioară momentului constituirii, a vărsării capitalului social subscris (30% în 3 luni, iar restul în 12

luni, cu excepția aportului în natură, care poate fi efectuat în 2 ani de la data înmatriculării);

- acordul Secretariatului General al Guvernului și al autorităților locale pentru folosirea anumitor cuvinte în denumire, registratorul urmând să consulte în procedura de înregistrare Registrul de evidență a autorităților și instituțiilor publice centrale și locale, ce va fi creat și ținut de SGG;
- depunerea dovezii rezervării denumirii se elimină;
- depunerea unor declarații pe propria răspundere, prin includerea lor, într-o formă simplificată, în actul constitutiv;
- cerința depunerii specimenului de semnătură pentru reprezentanții legali.

3. Reglementarea procedurii de înregistrare în registrul comerțului în baza controlului de legalitate, realizat de registrator:

- procedură de control prealabil înregistrării realizată de registratori, pe bază de înscrisuri;
- dacă există suspiciuni de fals cu privire la identitatea solicitantului, a reprezentantului acestuia sau a oricărei persoane a cărei identitate se verifică în procesul de înregistrare, registratorul poate solicita prezenta fizică a acestora;
- generalizarea competenței de soluționare a registratorului prin includerea altor proceduri care nu au caracter contencios (ex: fuziuni, inclusiv transfrontaliere, divizări);
- se elimină posibilitatea formulării cererilor de intervenție în procedura de înregistrare, terții - ca și solicitantul înregistrării -, având un remediu ulterior soluționării cerere de înregistrare, și anume plângerea împotriva încheierii registratorului;
- dizolvarea și radierea societății, pentru anumite cazuri ce nu au natură contencioasă, se dispune de registrator, cu posibilitatea contestării încheierii registratorului la instanță.

4. Reglementarea statutului registratorului de registru al comerțului:

- personal de specialitate juridică, investit să exercite un serviciu public de interes general;
- accesul în profesie se face pe baza de examen sau concurs;
- registratorul este numit și eliberat din funcție de directorul general al registrul comerțului, iar în exercitarea funcției nu este supus controlului ierarhic, cu privire la soluțiile pronunțate;
- registratorul este supus anumitor interdicții și incompatibilități, pentru a asigura imparțialitatea în exercitarea controlului prealabil înregistrării;
- registratorul răspunde disciplinar (procedura disciplinară este prevăzută de prezenta lege), civil și penal;

- remunerarea se realizează în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 153/2007 privind remunerarea personalului plătit din fonduri publice

5. Reglementarea accesului online la informațiile privind societățile, inclusiv la informațiile privind societățile înregistrate în alte state membre ale Uniunii Europene și, pentru a îmbunătăți accesibilitatea serviciului public al registrului comerțului, asigurarea disponibilității de informații extinse și actualizate privind înființarea și funcționarea societăților.

Pentru aceasta, în noua lege se prevede că:

- documentele și informațiile referitoare la persoanele fizice și juridice înregistrate în registrul comerțului se arhivează și în format electronic pentru a permite furnizarea mai rapidă de copii în format electronic, certificate de pe actele prezentate, chiar dacă acestea au fost depuse în format hârtie;

- se extind categoriile de informații care pot fi obținute cu titlu gratuit din registrele statelor membre, prin intermediul sistemului de interconectare a registrelor;

- devin disponibile mai multe date în registru, de exemplu, în privința sucursalelor (în registrul sucursalei, date despre societatea mamă dintr-un alt stat membru și, invers, în registrul societății-mamă, informații despre sucursală);

- informații *user friendly* se vor fi la dispoziția publicului, pe portalul de servicii online al ONRC și pe pagina sa de internet, în limbile română și engleză, cu privire la aspectele cele mai importante în constituirea persoanelor juridice și înregistrarea persoanelor fizice și juridice.

6. Codificarea legislației în domeniul înregistrării în registrul comerțului și sistematizarea acesteia, în raport de reglementările în domeniul societăților, în materia prevenirii și combaterii spălării banilor, a protecției datelor cu caracter personal.

În concluzie, noua lege integrează legislația primară referitoare la procedura de înregistrare în registrul comerțului și de autorizare a funcționării/desfășurării activității. Totodată, corelează și uniformizează procedurile de înregistrare pentru toate categoriile de persoane fizice și juridice înregistrate în registrul comerțului și conține prevederi specifice privind accesul publicului la datele cu caracter personal înregistrate în registrul comerțului și în Registrul beneficiarilor reali.

Ca ultimă precizare, inițiativa specifică reglementarea unor aspecte privind funcționarea Registrului beneficiarilor reali ținut de ONRC (privitor la persoanele juridice înregistrate în acest registru).

Eventualele cheltuieli bugetare suplimentare legate de punerea în aplicare a dispozițiilor din cadrul proiectului vor fi acoperite în limita bugetului existent.

La data intrării în vigoare a legii, se abrogă: Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr.359/2004 privind simplificarea formalităților la înregistrarea în registrul comerțului a persoanelor fizice, asociațiilor familiale și persoanelor juridice, înregistrarea fiscală a acestora, precum și la autorizarea funcționării persoanelor juridice, cu modificările și completările ulterioare, Ordonanța de urgență a Guvernului nr.116/2009 pentru instituirea unor măsuri privind activitatea de înregistrare în registrul comerțului, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 84/2010, cu modificările și completările ulterioare.

Actul normativ modifică Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare și Ordonanța de urgență a Guvernului nr.44/2008, privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr.182/2016, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr.153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare.

Față de cele prezentate, a fost elaborată propunerea legislativă privind registrul comerțului pe care o supunem dezbaterii și aprobării.

Inițiatorii:

Diana Morar, deputat PNL	[REDACTED]	STELIAN ION deputat USR	[REDACTED]
Iulia Scânteii, senator PNL	[REDACTED]	STANCU IONEL	[REDACTED]
Ioan Cupșa, deputat PNL	[REDACTED]	BOTOND CSAGA, deputat UDMR	[REDACTED]
Gabriel Andronăche, deputat PNL	[REDACTED]	ALFRED SIMONIS, deputat PSD	[REDACTED]
FLORIN ROMAN, deputat PNL	[REDACTED]	Badea Mihai Alexandru - dep. USR	[REDACTED]

Tabel cu susținătorii propunerii legislative privind registrul comerțului

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup Parlamentar	Semnătura
1	MARIA STOIAN	PNL	
2	VERITA STANESCU	PNL	
3	GUSU MICHAEL	PNL	
4	Theilmann Christine	PNL	
5	Năcută SOREN	PNL	
6	HORGA MARIA-GABRIELA	PNL	
7	SOFIN-DAN MOLDOVAN	PNC	
8	VARGA GLAD KURC	PNL	
9	BALINT LIVIU-IOAN	PNL	
10	MOISIN RADU-MARIN	PNL	
11	RUGAN DUMITRU	PNL	
12	Marsalic Joro Norbert	PNL	
13	LEOREANU LAURENTIU DAN	PNL	
14	Sisco George	PNL	
15	GHERO GUTAI-SLOBOZU	GRAN	
16	ZISOPOL DRAGOS	GRAN	
17	Leddingi Lando - Zolt	UDMR	
18	Rebenen Attila	UDMR	
19	HAYAU GABOR	UDMR	
20	Bende Sándor	UDMR	